

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1263/2019
03.12.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Зорана Таталовића, председника већа, Соње Павловић, Радослава Петровића, Драгана Аћимовића и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др., због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234. став 3. у вези члана 33. Кривичног законика и др., одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Милета Чогурића и адвоката Зоре Добричанин Никодиновић, поднетим против правноснажних решења Вишег суда у Београду ПОИ 10/10 од 30.08.2018. године и Апелационог суда у Београду Кж Пои 9/18 од 28.06.2019. године, у седници већа одржаној дана 03.12.2019. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Милета Чогурића и адвоката Зоре Добричанин Никодиновић поднети против правноснажних решења Вишег суда у Београду ПОИ 10/10 од 30.08.2018. године и Апелационог суда у Београду Кж Пои 9/18 од 28.06.2019. године.

Образложење

Решењем Вишег суда у Београду ПОИ 10/10 од 30.08.2018. године, између осталог, ставом другим изреке, делимично је усвојен захтев Вишег јавног тужиоца у Београду за проширење привременог одузимања имовине ОИК 8/09 од 23.11.2010. године, па је одлучено да се од власника окривљеног АА привремено одузима имовина наведена и ближе описана у ставу другом изреке првостепеног решења. Ставом трећим, наведеног решења усвојен је захтев Вишег јавног тужиоца у Београду за проширење привременог одузимања имовине ОИК 8/09 од 21.12.2010. године, те је донета одлука да се од власника окривљеног АА привремено одузима имовина наведена и ближе описана у ставу трећем изреке првостепеног решења, док је четвртим ставом изреке првостепеног решења делимично усвојен захтев Вишег јавног тужиоца у Београду за проширење привременог одузимања имовине ОИК 8/09 од 18.02.2011. године и одлучено је да се од власника окривљеног АА одузима имовина наведена и ближе описана у овом ставу изреке првостепеног решења.

Решењем Апелационог суда у Београду Кж Пои 9/18 од 28.06.2019. године, између осталог, првостепено решење је укинато и уважавањем жалби браниоца окривљеног власника АА, адвоката Милета Чогурића и адвоката Зоре Добричанин Никодиновић и то у ставу другом изреке, у делу којим је делимично усвојен захтев Вишег јавног тужиоца у Београду за проширење привременог одузимања имовине ОИК 8/09 од 23.11.2010. године и одлучено да се од власника окривљеног АА одузима, двособан стан број ... у ..., у улици ..., стан број ... у улици ..., у ..., ближе описани у изреци другостепеног решења, као и путничко возило регистарских ознака ... марке „...“ ... и мотоцикл марке „...“, регистарских ознака ..., такође ближе описани у изреци другостепеног решења и у ставу трећем изреке, у делу којим је усвојен захтев за проширење привременог одузимања имовине ОИК 8/09 од 21.12.2010. године и донета одлука да се од власника окривљеног АА привремено одузима стан број ... у улици ... у ..., површине Поред осталих, и у наведеним деловима предмет је упућен првостепеном суду на поновно одлучивање, док су у преосталом делу, поред осталих, и жалбе бранилаца окривљеног власника АА, адвоката Зоре Добричанин Никодиновић и адвоката Милета Чогурића, одбијене као неосноване.

Против наведених правноснажних решења захтеве за заштиту законитости благовремено су поднели браниоци окривљеног АА:

- адвокат Миле Чогурић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) став 2. и 4. ЗКП и због битне повреде одредба кривичног поступка 438. став 2. тачка 1) ЗКП са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев и преиначи побијана решења тако што ће у делу који се односи на привремено одузимање имовине од окривљеног АА, укинути привремено одузимање имовине у делу у коме је одређено побијаним решењима и наложити враћање привремено одузете имовине.

-адвокат Зора Добричанин Никодиновић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1 тачка 7) и тачка 9) ЗКП, повреде закона из члана 439. тачка 2) и 3) ЗКП, „повреде закона из члана 1. КЗ и из члана 24. став 1. и 25. став 3. Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела“ са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев и преиначи другостепено решење у ставу првом и да према окривљеном донесе решење којим се одбија захтев Вишег јавног тужиоца у Београду за привремено одузимање имовине ОИК 8/09 од 15.09.2010. године или да другостепено решење укине у ставу првом и наложи да се пред судом другог степена поново одржи седница и донесе нова на закону заснована одлука или да укине другостепено решење у ставу првом, а првостепено решење у односу на АА и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак. Предложила је да буде обавештена о седници Врховног касационог суда.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио по примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са решењима против којих су поднети захтеви за заштиту законитости и након оцене навода у захтевима нашао:

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, су неосновани.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Миле Чогурић, захтевом за заштиту законитости истиче да је погрешан и нетачан закључак нижестепених судова да је знатна имовина коју поседује окривљени у очигледној несразмери са његовим законитим приходима, будући да је исти у потпуној супротности са чињеницама и доказима утврђеним у поступку финансијске истраге и поступку привременог одузимања имовине. У захтеву се надаље истиче да у конкретном случају нису били испуњени кумулативни услови из члана 25. Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела и то пре свега због непостојања основане сумње да је предметна имовина проистекла из кривичног дела, у вези са чим, одбрана налази да суд погрешно тумачи и примењује и одредбе члана 26. став 1. и 32. став 3. тачка 2) истог закона.

Изнетим наводима, иако формално не означава, по налажењу Врховног касационог суда, бранилац суштински указује на повреду закона из члана 441. став 3. ЗКП, која повреда такође суштински произилази и из навода захтева браниоца окривљеног, адвоката Зоре Добричанин Никодиновић - да је евидентно да у конкретном случају нису били испуњени услови из члана 25. став 3. Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела, иако су услови прописани у члану 25. став 2. тачка 1. до 4. тог закона.

Међутим, Врховни касациони суд је ове наводе у захтевима оба браниоца окривљеног АА, оценио као неосноване. Наиме, правноснажним одлукама, правилно је од окривљеног АА, против кога се води кривични поступак због кривичних дела против привреде и то поред осталих и због више кривичних дела злоупотреба положаја одговорног лица подстрекавањем из члана 234. став 3. Кривичног законика и др, као власника имовине, привремено одузета предметна имовина означена у изреци првостепеног решења у ставу II, III и IV, и то у делу у коме исто није укинута другостепеном одлуком.

По налажењу Врховног касационог суда, донет је правилан закључак да постоји очигледна несразмера између вредности имовине и законитих прихода окривљеног односно да постоји основана сумња да је наведена имовина која је предмет привременог одузимања, проистекла из кривичног дела.

Дакле, Врховни касациони суд налази да су у конкретном случају испуњени услови из члана 25. Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела за доношење решења о привременом одузимању имовине, тј. да су испуњени услови предвиђени ставом 2. наведеног члана, да постоје основи сумње да је физичко или правно лице извршило кривично дело из члана 2. наведеног закона, да постоје основи сумње да је имовина власника проистекла из кривичног дела, да вредност имовине прелази износ од 1.500.000,00 динара и да постоје разлози који оправдавају потребу за привременим одузимањем предвиђени чланом 23. став 1. истог закона, односно да постоји вероватноћа да би касније одузимање имовине проистекле из кривичног дела било отежано или онемогућено.

Самим тим, по налажењу Врховног касационог суда побијаним одлукама није учињена повреда закона из члана 441. став 3. ЗКП, на коју се суштински без нумеричког означавања указује изнетим наводима захтева бранилаца окривљеног, због чега су поднети захтеви, у овом делу оцењени неоснованим.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Зора Добричанин Никодиновић, у поднетом захтеву за заштиту законитости истиче да су побијана решења донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП, наводећи да је суд у конкретном случају поступао по неуредном захтеву за привремено одузимање имовине, будући да је на рочишту одржаном дана 23.01.2012. године Вишем јавном тужиоцу у Београду наложено да у року од седам дана уреди захтев за привремено одузимање имовине ОИК 8/09 од 15.09.2010. године и захтев за проширење привременог одузимања имовине ОИК 8/09 од 23.11.2010. године да би се по истима могло поступати и то тако што ће назначити против којих лица се воде кривични поступци и који као и опис и законски назив кривичних дела која су им стављена на терет. У вези са тим овај бранилац наводи да наведени захтеви не садрже обавезне елементе и то како законски назив кривичног дела, тако ни потпуно и прецизно означавање имовине коју треба одузети, релевантне доказе о имовини, те околности из којих произилази основана сумња да имовина проистиче из кривичног дела и разлоге који оправдавају потребу за привременим одузимањем имовине.

Врховни касациони суд изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима заправо указује да је напред описани начин, суд повредио одредбе кривичног поступка у погледу постојања оптужбе овлашћеног тужиоца и да је тиме учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП, оцењује као неосноване.

Одредбом члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП прописана је битна повреда одредаба кривичног поступка када је суд повредио одредбе кривичног поступка у погледу постојања оптужбе овлашћеног тужиоца, односно одобрења надлежног органа.

Чланом 5. став 1. Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела прописано је да су органи надлежни за откривање, одузимање и управљање имовином проистеклом из кривичног дела јавни тужилац, суд, организациона јединица Министарства унутрашњих послова надлежна за финансијску истрагу и Дирекција за управљање одузетом имовином, док је ставом 2. истог члана овог закона прописано се надлежност јавног тужиоца и суда одређује према надлежности суда за кривично дело из кога потиче имовина.

Чланом 23. став 1. Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела прописано је да јавни тужилац подноси захтев за привремено одузимање имовине када постоји вероватноћа да би касније одузимање имовине проистекле из кривичног дела било отежано или онемогућено.

Имајући у виду наведене законске одредбе, те да из списка предмета произилази да се поступак против окривљеног води, између осталог и због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234. став 3. Кривичног законика по оптужници Вишег јавног тужиоца у Београду Кт 28/10 од 09.07.2010. године, која је исправљена дана 07.04.2015. године, а да је управо Виши јавни тужилац у Београду поднео све предметне захтеве за привремено одузимање имовине, као и захтеве за проширење привременог одузимања имовине, по оцени Врховног касационог суда Виши јавни тужилац у Београду је и овлашћени тужилац за подношење захтева за привремено одузимање имовине, као и захтева за проширење привременог одузимања имовине.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд налази да се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Зоре Добричанин Никодиновић, нижестепена решења неосновано побијају због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП.

Наводи бранилаца окривљеног да у конкретном случају суд није поштовао рокове прописане Законом о одузимању имовине проистекле из кривичног дела у погледу заказивања рочишта за одлучивање о жалбама власника имовине против решења о привременом одузимању и дужине трајања мере забране располагања имовином која је одређена наредбом Вишег јавног тужиоца у Београду, којим наводима се у поднетим захтевима бранилаца окривљених истиче повреда члана 24. став 2. Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела, а захтевом браниоца окривљеног Милета Чогурића и повреда члана 31. став 1. у вези члана 18. став 1. истог закона, нису били предмет разматрања ни одлучивања јер је сходном применом одговарајућих одредаба ЗКП, Врховни касациони суд оценио да истакнуте повреде закона не представљају ни један од дозвољених разлога за подношење захтева за заштиту законитости против правноснажних одлука суда. Такође, Врховни касациони суд се није упуштао ни у оцену навода захтева браниоца окривљеног, адвоката Зоре Добричанин Никодиновић, којима се указује на повреду члана 16. и 419. ЗКП, те члана 3. став 1. тачка 2) Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела, јер је одлука о оптужници прејудуцирана одлуком о захтеву за привремено одузимање имовине, као ни у оцену навода овог браниоца којима заправо иста полемише са чињеницом да ли је у предметном поступку обављено финансијско економско и грађевинско вештачење, и којима истиче да је основ за одлучивање о захтеву потпуно неутврђен - што је по налажењу Врховног касационог суда чињенично питање, а не правно, будући да повреде наведених законских одредби, као и погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, не представљају законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца.

Надаље, у поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног АА, адвокат Зора Добричанин Никодиновић, наводи да захтев за привремено одузимање имовине није усаглашен са измењеном оптужницом, будући да у предметном поступку привременог одузимања имовине, суд не поступа по оптужници него по захтеву за привремено одузимање имовине, који је неуредан и у супротности са измењеном оптужницом, чиме истиче битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП. Међутим, Врховни касациони суд се није упуштао ни у оцену ових навода браниоца окривљеног АА, адвоката Зоре Добричанин Никодиновић будући да наведена битна повреда одредаба кривичног поступка може бити учињена само у поступку доношења пресуде, а не и у поступку одлучивања о привременом одузимању имовине.

Врховни касациони суд се није упуштао ни у оцену навода захтева оба браниоца окривљеног АА, да је првостепена одлука заснована на доказу на коме се иста не може заснивати, а који доказ заправо и не постоји, обзиром да првостепени суд не прави разлику између извештаја вештака и налаза и мишљења вештака, којима се истиче битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, као ни у оцену навода браниоца окривљеног, адвоката Зоре Добричанин Никодиновић, којима се истиче повреда закона из члана 439. тачка 3) ЗКП и указује да је у конкретном случају дошло до

“преклапања” у делу који се односи на наводну “имовинску корист” која представља обележје кривичног дела за које се води поступак против окривљеног АА и “имовине” која је предмет привременог одузимања у побијаним решењима. Ово из разлога што, образлажући наведене повреде, због којих је окривљеном преко браниоца дозвољено подношење захтева за заштиту законитости, браниоци суштински у образложењу захтева, оспоравају и полемишу са чињеничним утврђењима у правноснажним одлукама, што не представља разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу.

Бранилац окривљеног, адвокат Зора Добричанин Никодиновић у поднетом захтеву истиче и повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, која повреда такође представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости, али у образложењу захтева не наводи у чему се наведена повреда састоји. Стога се Врховни касациони суд се у оцену истакнуте повреде није упуштао, обзиром да приликом одлучивања о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног испитује правноснажну одлуку или поступак који је претходио њеном доношењу у оквиру разлога (члан 485. став 1. тачка 1) у вези става 4. ЗКП), дела и правца побијања који су истакнути у захтеву за заштиту законитости у смислу члана 489. став 1. ЗКП.

Осталим наводима захтева за заштиту законитости бранилац окривљеног АА, адвокат Зора Добричанин Никодиновић, истиче повреду члана 34. став 3. Устава РС и члана 1. Додатног протокола уз Конвенцију о људским правима и основним слободама, али Врховни касациони суд исте није ценио, из разлога што када се захтев за заштиту законитости подноси због повреде права и слободе зајамченог Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода, та повреда мора бити утврђена одлуком Уставног суда или Европског суда за људска права и таква одлука, сходно одредби члана 484. ЗКП, мора бити достављена уз захтев за заштиту законитости, што у конкретном случају није учињено.

Иако се са наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Милета Чогурића, у погледу имовине која је одузета од власника - окривљеног АА, преплићу и наводи везани за одузимање имовине од трећих лица, Врховни касациони суд исте није разматрао, јер се на наведени начин оспорава и полемише са чињеничним утврђењима суда у погледу начина на који су трећа лица стекла имовину, а наведено у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, не представља законом прописан разлог због кога је окривљеном и његовом браниоцу дозвољено подношење захтева за заштиту законитости.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Зоран Таталовић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић